

Duanın kabulü

İzmir'den Muharrem Okur: “Piyasada bol sayıda duâ kitapları var. İçlerinde her bir derde devâ gibi sunulan duâlar var. Şu kadar okunursa, meselâ, borç ödenir, sıkıntıyı giderir, kazanca bereket gelir, eve hırsız girmez, şerlilerin şerleri defolur... ve sâire gibi dünyevî neticeleri bire bir sıralanan duâlar yayınlanıyor. Böyle duâ kitaplarına inanılır mı? Böyle dünyevî sıkıntılar ânında bu duâlar yapılır mı? Bahsedilen sıkıntıları gidermekte zikredilen duâların hakikaten faydası ve tesiri olur mu? Üstad Hazretlerinin duâdaki ölçüsü nedir? Kendisi de bir ibâdet olan duânın estetiğini bozmadan, dünyevî sıkıntılarımızda Allah’a nasıl sığınmalıyız?”

Duânın ve duâ kitaplarının aleyhinde olamayız. Piyasada duâ konusunda bulunan bol sayıdaki kitaplar sadece duâ hazinemizin zenginliğini ifâde eder. Arapça olsun, Türkçe olsun her duâ metni bizim kul olarak bir arzu ve hâcetimizin tercümanı mahiyetindedir. Derdimize deva bulduğumuz, sıkıntılarımıza uygun gördüğümüz, hâlimizi dile getirdiğini umduğumuz her duâyı okuyabilir ve Cenab-ı Allah’a sığınabiliriz. Biz kuluz. Bize yakışan derdimizi Allah’a anlatmaktır. Bizi güzelleştiren Allah’a, yalnız Allah’a sığınmaktır. Eğer duâ metni bunu sağlıyorsa, baş göz üstüne; bu metni okuyabiliriz.

Bizi zengin kılan Allah’ın zenginliği karşısında fakirliğimizi bilmektir. Bizi güçlü kılan, Allah’ın kudreti karşısında acimizi anlamaktır. Bizi kuvvetli kılan, Allah’ın kuvveti ve izzeti karşısında zafiyetimizi itiraf etmektir. Bizi mutlu kılan, Allah’ın büyüklüğü karşısında küçüklüğümüzü bilmek ve ihtiyaçlarımızı yalnız Allah’a arz edebilmektir.

Biz; her halimizde ve her sıkıntımızda Allah’a sığınırız. Dertli olduğumuzda dertlerimizin devâsı için, mutlu olduğumuzda mutluluğumuzun şükrü için biz Allah’a sığınırız, Allah’a yaklaşıyoruz. Her hal ve her şart, bize Allah’a dost olduğumuzun farkını yaşatır. Bunu temin eden ve dile getiren her duâ metni bizim sadece elimizden tutar, sadece kalbimizin dileklerine tercüman olur, sadece rûhumuzun ihtiyaçlarını Allah’a arz etmekte arkamızda güç olur, sadece sıkıntılarımızı giderme durumunda derdimizi ve sıkıntımızı Allah’a anlatan bir dil olur. Bizi anlatır. Bizi söyler. Bizi anlatan, bizi söyleyen ve içinde kendimizi bulduğumuz hiçbir metinden vazgeçemeyiz.

Fakat bazı duâ kitaplarında, duâ metinlerinin başlarında zikredilen abartılı netice bilgilerini tasvip etmemiz mümkün değildir. Çünkü bu tür ifâdeler, aslında Allah’ın kabûlünü sınırlandırmaktan veya geciktirmekten başka bir işe yaramaz. Belki Allah daha fazlasını verecek, veya başka bir biçimde kabûl buyuracak, ya da âhiret hesabına kaydedecek. Bunu bilemeyiz. Bize düşen; hangi sıkıntımız varsa, ilgili duâyı hiç aksatmadan ve geciktirmeden yapmaktır. Allah’ın ne zaman, nasıl ve ne biçimde kabul edeceğini Allah’a bırakmalıyız; Cenâb-ı Allah’ın mutlaka en iyisiyle, en hayırlı olan şekliyle ve bizim için en makbûl zaman dilimi içinde kabûl edeceğine tam güvenmeliyiz. Bu itikadımızı ve güvenimizi sınırlandıran ifâdelere aldırmamalıyız.

Meselâ, metin başlığında “borcu kolay ödemek için şu kadar okunur” tarzındaki bir ifâde yanlıştır. Çünkü Allah’ın kabûlünü yalnız borç ödemekle sınırlandırmak bizim kulluğumuza yakışır şey değildir. Belki Allah borcumuzu ödedikten sonra bizi zengin de kılacak, veya borcumuzu kolay ödemek belki bizim için pek hayırlı bir iş olmayacak. Biz bunu bilemeyiz. Bu açıdan Allah’ın kabûlüne olan itikadımızı zengin ve geniş tutmalı; Allah’ın kabûlünü hiçbir şekilde sınırlandırmamalıyız. Aksi takdirde Allah duâmızı kendi yüksek hikmetine göre kabul etmiştir; fakat biz illâ da belirli bir şeyde ısrar ettiğimiz için Allah’ın kabul ettiğini fark edemeyiz ve -Allah muhafaza- inancımız ve güvenimiz de sarsılır.

Duâda sünnet-i seniyye ölçüleri vardır. Allah’a bu ölçüler içinde duâ etmeliyiz. Duâ metni ister Arapça olsun, ister Türkçe olsun, fark etmez; duâ yaparken bu ölçülerden şaşmak duâ âdâbına uymadığı gibi, kulluk âdâbına da uymaz.

Üstad Bedîüzzaman Saîd Nursî Hazretleri duâda sünnet-i seniyye ölçülerini ayrıntılarıyla izah etmektedir. Bu ölçüleri sıralamamız gerekirse:

1-Duâ bir ibâdettir. İbâdet, kulun Allah’a en yakın hâlidir, kulun kulluk hâlidir. Kul, Allah’a en yakın haldeyken, Allah’tan her muradını isteyebilir. Fakat maksadı umduğunu yalnız Allah’tan istemek, korktuğundan yalnız Allah’a sığınmak; böylece yalnız Allah’ın rızasını kazanmak olmalıdır. (1)

2-Allah'tan istediğimiz şey veya şerrinden Allah'a sığındığımız şey hususunda fiilî olarak yapmamız gereken bir şeyler varsa muhakkak yapmalıyız. Duâlarımızı önce eylem haline getirmeliyiz. Çünkü Allah bize ihtiyaçlarımızı karşılayalım, sıkıntılarımızı giderelim, dertlerimize devâ bulalım diye bir çok kuvvetler, âzâlar ve duygular vermiştir. Mâhiyetimizde mevcut maddî veya mânevî kuvvetlerimizi kullanmadan, yalnız dilimizle Allah'tan istemek duâ âdâbına uymaz. (2)

3-Sıhhatinden şüphe ettiğimiz duâ metinleri ile karşılaşırsak, metnin mânâsına bakmamız yeterlidir. Eğer bir duâ metni:

a)Tevhid inancına uygunsa. Yani istekler ve dilekler doğrudan Cenâb-ı Allah'a iletiliyorsa,

b)Kulluk âdâbına uygunsa. Yani bizim görevimizin yalnız duâ olduğu, verenin ve kabul edenin Cenab-ı Hak olduğu bilinir ve bu itikatla Allah'ın takdirine ve hikmetine güveniliyorsa.

c)Sünnet-i seniyye ölçülerine uygunsa bu metinden yararlanılabilir.

Makbule yakın duâlar için:

I-Fiilî duâ ihmal edilmemelidir.

II-İçinde haram bir istek yer almamalıdır.

III-İstekler âdetullah'a uygun ise dünyada gerçekleşeceği, uygun değilse ve Allah dilerse âhirette gerçekleşeceği bilinmelidir.

(Bilindiği gibi âdetullah, Allah'ın kâinâta geçerli kıldığı yaratılış kânûnlarıdır. İstekler âdetullah'a uygun olursa gerçekleşir. Meselâ, Allah'tan yiyecek istemek için yapılması gereken çok şey var. Çünkü Allah yiyeceği dünyaya bolca yerleştirmiş. Yiyeceğe ulaşmak için gösterilmesi gereken fiilî hareket, aslında bizzat bir duâdır. Bu fiilî hareketi göstermeyip, yerinde oturup, Allah'a el açmak ve söz ile Allah'tan yiyecek istemeyi içeren bir duâ metni okumak, hangi dilde olursa olsun, doğru değildir. Çalışma imkânı varken çalışmayıp yalnız sözlü duâ yapmak duânın kabûlü için yeterli değildir.

Yine meselâ, Allah'ın farz kıldığı bir takım ibâdetler vardır. Bu ibâdetleri yerinde ve zamanında yapmak, ruh sıkıntısını da gidermeye dönük mânevî faydalar sağlar. İbâdet yapmamak ise zaten ruh sıkıntı sebeplerinin başında gelir. Çünkü ibâdetsizliği hiçbir vicdan kabul etmez. Bu da mânevî bir kânûndur. Şimdi, içindeki ruh sıkıntısını gidermek isteyen birisi, Allah'a karşı kusurunu görmeli ve bunu gidermeye çalışmalı. Meselâ namazında eksikleri varsa bunu tamamlamalı ve namazın ardından da ruh sıkıntısının giderilmesi için Allah'a yalvarmalı. Yoksa kitaplarda öğütlenen duâ metinlerinden orada söylenen sayı kadar binlerce defa da okusa ruh sıkıntısı gitmeyebilir. Bu da duâyâ karşı güvenini sarsar.

IV-Duâda aceleci olmamalıdır. Duâ görevimizi eksiksiz, ama dâimâ yapmalıyız. Fakat

kabul zamanını Cenab-ı Allah'ın takdirine ve hikmetine bırakmalıyız.

V-Duâda Allah'ı itham edici cümleler kullanmamalıyız. Yani, "Allah'ım, çok duâ ettim, kabul etmedin." Gibi ifâdeler duâ metni içinde yer almamalıdır.

VI-Duânın içinde çirkin bedduâ cümleleri yer almamalıdır.

VII-Tevbe ve istiğfar ederek mânen temizlenmeli, sonra duâ yapmalıdır.

VIII-Duâyâ başlarken ve duâyı bitirirken Peygamber Efendimiz'e (asm) salavât-ı şerîfe getirmelidir. Çünkü Üstad Hazretlerinin de bildirdiği gibi, salavat-ı şerîfeler makbul duâlardır. İki makbul duânın ortasındaki duâlarımızın da makbul olması Cenab-ı Allah'tan kuvvetle umulur. (3)

IX-Birisi hakkında duâ yapacak isek, onun gıyabında duâ yapmalıyız.

X-Duâ metinleri mümkünse âyetlerden veya hadislerden alınmış olmalıdır.

XI-Duâda samîmî olmalı; huşû ve huzur-u kalp içinde bulunmalıyız.

XII-Farz namazın, bilhassa sabah namazının ardından; mümkünse mescitlerde veya ibâdet mahallerinde, mümkünse Cuma günü duâların kabul edildiği saate denk düşürerek, mümkünse Üç Aylarda, mümkünse mübârek gecelerde, Ramazan'da ve bilhassa Kadir Gecesinde daha çok duâ yapılmalıdır.

Duâ metinlerinde yukarıda sıralamaya çalıştığımız şartlara uymayan ifâdeler yer alıyorsa, o metne itibar etmeyiz. Fakat bu unsurlara riâyet eden metinlerle duâ yapmamızda bir sakınca yoktur.

Allah cümlemizi duâlarını kabûl buyurduğu kullarından eylesin. Âmin.

Dipnot:

(1)Sözler, s. 287; Lem'alar, s. 136;

(2) Sözler, s. 287; Mektûbât, s. 136;

(3)Mektûbât, s. 270